

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעותיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק שני — אוצר המילים והמשמעים; שם המספר — 26 נקודות

פרק שלישי — תחביר ומערכת הצורות — 24 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

(2) לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (19-20) של השאלון.

(3) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

קרא את המאמרים II-I שלפניך ואת הקטעים הנלווים להם, וענה על השאלות שאחריהם.

מאמר I: **מזון בריא במסורת היהודית**

מעובד על פי סירקיס, רפי [2005]. **אנשים, ישראל**, המדריך לחברה הישראלית, מתוך האתר www.peopleil.org, אוזור
בתאריך 28/12/2011

האוכל תופס מקום חשוב בחיים, ומובן ששמור לו מקום נכבד גם במסורת היהודית. האוכל, על היבטיו הרבים, נזכר כבר בתנ"ך. יש אליו התייחסויות רבות גם במשנה וגם בכתביהם של חכמים ורבנים חשובים, ובראשם הרמב"ם*, הרופא היהודי המפורסם ביותר בכל הדורות. הם כתבו על מוצרי מזון ועל מנהגי אכילה בהקשר הפילוסופי, הבריאותי וגם הרפואי.

5

בין ההנחיות לחיים בריאים שכתב הרמב"ם לפני כ־800 שנה יש הנחיות המתייחסות לקשר שבין אוכל לבריאות:

- לעולם לא יאכל אדם אלא כשהוא רעב; ולא ישתה אלא כשהוא צמא.
- לא יאכל אדם, עד שילך קודם אכילה עד שיתחיל גופו לחום, או יעשה מלאכה או יתיגע ביגע אחר.

10

מלבד הנחיות כלליות החכמים נותנים מפעם לפעם גם המלצות ספציפיות בנוגע למאכלים ולמשקאות הטובים לבריאות. במקורות היהודיים מוזכרים מאכלי בריאות חשובים וטובים. על מאכלים אלה נכתבו תלי תלים של אמירות, פירושים ואפילו אגדות ומעשיות.

אחת מקבוצות המאכלים החשובים בסל מזוננו היא הירקות. עיקר ערכם התזונתי הוא הכמויות הגדולות של הוויטמינים והמינרלים שהם מכילים. כמו כן יש להם ערך חשוב נוסף — הם מעשירים את המזון בסיבים תזונתיים, המצויים בהם בכמות ניכרת, וכך הם תורמים לפעילות עיכול תקינה.

15

במקורות מתוארות גישות שונות לאכילת ירקות. בתקופת חז"ל היחס לירקות היה חיובי. בדיון על מה שדרוש לעיר כדי שתהיה ראויה למגורים, נותן רב הונא הנחיה כללית: כל עיר שאין בה ירק, אין תלמיד חכם רשאי לדור בה (עירובין נה, ע"ב). לעומת זאת בכתבי רבנים מימי הביניים בולטת הסתייגות מאכילת ירקות. הרמב"ם לדוגמה טוען כי חלק מן הירקות, כגון צנון וכרוב, פוגעים בבריאות האדם,

20

* הרמב"ם — רבי משה בן מימון, נולד בקורדובה שבספרד בשנת 1138 ומת במצרים בשנת 1204.

ועל כן יש להמעיט באכילתם. עם זאת הוא מונה כמה ירקות, כגון קישואים, מלפפונים ואבטיחים, המסייעים למערכת העיכול ומומלץ לאכול אותם בתחילת הארוחה. 25

גם לפירות יש מקום מרכזי במכלול מזונותיו של האדם. מבחינת ערכם התזונתי יש להבחין בין שתי קבוצות: פירות העשירים בעמילן, בסוכר או בשמן; ופירות המכילים כמות רבה של מים, שתרומתם העיקרית היא בהיותם מקור לוויטמינים ולמינרלים.

מדוע צריך ארוחת בוקר?

מעובד על פי בן-חיים, ל'. * מתוך האתר www.beok.co.il,
אוחזר בתאריך 12/1/2012

מסקר שנערך לאחרונה על הרגלי ארוחת הבוקר עולה כי 68% מן הישראלים נוהגים להתחיל את היום בשתייה או בארוחת בוקר.

עד כמה ארוחת הבוקר חשובה לנו ותורמת לגופנו? מאגרי הפחמימות בשריר ובכבד מתרוקנים, שכן הם מתחזקים במהלך הלילה את הגוף.

גם אם לא מתאמנים בחדר הכושר, השרירים מתכווצים, לכן יש חשיבות רבה לארוחת בוקר מזינה. חשוב שארוחת הבוקר תכלול נוזלים, פחמימות מורכבות שספיגתן אינה מהירה מדי ומינרלים, כגון אשלגן וסידן. חשוב לכלול בארוחה דגנים מלאים, קטניות, פירות וירקות המכילים סיבים.

* לימור בן-חיים היא תזונאית קלינית המתמחה בטיפול בחולים ומניעת מחלות באמצעות תזונה נכונה.

היו חכמים שידעו לספר 30

בשבחי הפירות והדגישו את התועלת שהפירות יכולים להביא לבני האדם. לעומתם היו אחרים, ביניהם הרמב"ם, שהביעו דעות שליליות על אכילת פירות, בעיקר פירות בוסר. מאכל נוסף שחכמים ראו בו מאכל טוב לבריאות הוא הלחם. 40

הלחם עולה על הבמה כבר בעת גירוש האדם מגן עדן. הסתיימו החיים הטובים וחסרי הדאגה, ומעתה

והלאה נגזר על האדם: בָּזַעַת אָפִיקָה תֹאכַל לֶחֶם (בראשית ג, יט). המילה "לחם" חוזרת בתנ"ך מאות פעמים. חזרות אלה מעידות על מעמדו של הלחם בתנ"ך כמזון הבסיסי ביותר. אפילו את הקשר הקדמון בין "בָּזַעַת אָפִיקָה" ובין "תאכל לחם" אפשר לפרש פירוש הנוגע לבריאות: לפני האכילה מומלץ לעסוק בפעילות גופנית, אפילו הליכה של כמה צעדים, כדי שתקדים הזיעה את האכילה. 45

גם ארוחת הבוקר זוכה להמלצות רבות במקורות. בגמרא מונים את היתרונות שבאכילת ארוחת בוקר מסודרת, וממליצים לאכול אותה מוקדם בבוקר: ואמרו רבנן השכם ואכול בקיץ מפני החמה ובחורף מפני הצינה (כלה רבתי, פרק עשירי). אפשר להתפעל מן העובדה שחלק מן ההגדרות, ההנחיות והעצות הללו עדיין עומדות במבחן הזמן, והן מקבלות תמיכה אפילו ממחקרים מודרניים.

מאמר II: אכילת ירקות ופירות בקרב בני נוער

מעובד על פי האתר www.health-pages.co.il, אוחזר בתאריך 16/2/2012

במחקר שנערך בארצות-הברית ופורסם בכתב עת לרפואת ילדים, נבדק שיעור הצפייה של ילדים בטלוויזיה בהשוואה לשיעור צריכת ירקות ופירות על ידם. במחקר

כוח הצבע

מעובד על פי מור-אופיר, מ' * <http://www.eatwell.co.il>,
אוהזר בתאריך 16/2/2012

ירקות ופירות עשירים בוויטמינים, במינרלים ובסיבים תזונתיים החיוניים לבריאות טובה. בפירות ובירקות יש חומרים הנותנים להם את צבעם ואוצרים בתוכם שפע סגולות בריאותיות. הצבע האדום – מסייע להילחם בסרטן ובמחלות לב.

הצבע הכתום – מסייע לשמור על תפקוד תקין של מערכת החיסון ולהילחם בסרטן.

הצבע הירוק – תורם לחיזוק הראייה והעצמות. הצבע הלבן – עוזר לשמור על כלי הדם והלב ולהיאבק בחיידקים ובדלקות.

הצבע הסגול – מאט תהליכי הזדקנות.

אכילת ירקות מכל חמש הקבוצות חשובה, מכיוון שכל ירק מפעיל מערכות הגנה שונות בגוף.

השתתפו 548 ילדים בני 12 בממוצע, והוא נמשך כשנתיים. במחקר נמצא כי עם כל שעת צפייה נוספת ביום יורדת צריכת הירקות והפירות של הילד ב-2.25 מנות פרי וירק בשבוע, בהשוואה לילד שאינו צופה בטלוויזיה. במחקר מצוין כי במהלך שנה נחשף ילד אמריקני לכ-20,000 פרסומות, ומהן 56% הם פרסומות למוצרי מזון, ורק מעטות מיועדות לפירות וירקות.

מרב מור-אופיר* אומרת: "הסיבה העיקרית לקשר הישיר שנמצא היא ככל הנראה חשיפת הילדים לפרסומות של מזונות בעלי ערך תזונתי נמוך. מזונות אלה, שלעיתים אף משווקים

במעטפת בריאותית, מככבים בפרסומות בשיעור גבוה הרבה יותר מירקות ופירות, ובשל כך הילדים גם מעודדים את הוריהם לרכוש עבורם את המוצרים הללו, שהם צורכים על חשבון הירקות והפירות."

* מרב מור-אופיר היא תזונאית קלינית ויועצת מדעית למועצת הצמחים.

לדברי מור־אופיר, כמות הירקות והפירות שילדים ומתבגרים צורכים אינה מספקת. כדי להגביר את צריכת הירקות והפירות אצל ילדים, על פי המחקר הנוכחי, כדאי להגביל את שעות הצפייה בטלוויזיה והגלישה במחשב לשעתיים ביום ולהגביר את החשיפה של הילדים לירקות ולפירות במשך כל היום.

פרק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-6.

1. א. על פי **מאמר I**, "מזון בריא במסורת היהודית", כתוב מה הן עצותיו של הרמב"ם לאורח חיים בריא. (2 נקודות)

- ב. על פי **מאמר I**, ציין הבדל אחד בין עצותיו של הרמב"ם ובין עצותיהם של חז"ל בנוגע למזון בריא. (2 נקודות)

- ג. הסבר מהו יחסו של כותב **מאמר I** להנחיותיו של הרמב"ם ולהמלצותיהם של החכמים. העתק מן המאמר משפט אחד המוכיח את קביעתך. (3 נקודות)

2. במאמר I מוזכר כי הרמב"ם היה רופא.
א. מהי החשיבות של מידע זה לקורא? (2 נקודות)

(שים לב: סעיפים ב-ג בעמוד הבא.)

- ב. מצא בקטע הנלווה בעמוד 3 פריט מידע שיש לו חשיבות דומה לזו שציינת בסעיף א.
(2 נקודות)

- ג. באיזה אמצעי משתמש כותב **מאמר I** כדי לבסס את דבריו בנוגע למזון בריאות
במסורת היהודית? (2 נקודות)

3. במאמר II, "אכילת ירקות ופירות בקרב בני נוער", מוזכר מחקר.

א. השלם את החסר על פי מאמר II:

(1) אוכלוסיית המחקר: _____

(2) שאלת המחקר: _____

(3) הממצא העיקרי של המחקר: _____

(6 נקודות)

- ב. מהו ההסבר שמציעים במאמר לממצאי המחקר? (3 נקודות)

- ג. מה הן ההמלצות המוזכרות במאמר בעקבות ממצאי המחקר? (2 נקודות)

4. מה דעתך על ההצעה לאסור פרסום של מזונות בעלי ערך תזונתי נמוך בטלוויזיה? הבע את עמדתך, והבא לפחות שני נימוקים לביסוס דברייך מן הטקסטים שקראת. (6 נקודות)

5. קרא את המתכון שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

דגים	בשר ועוף	מאפים	מרקים	מתוקים	סלטים	סנדוויצ'ים	צמחוני	מתכונים ראשי
------	----------	-------	-------	--------	-------	------------	--------	--------------

סלט בריא:

13 עלי חסה
1 סלק
2 גזרים
3 עגבניות
2 שיני שום

אופן ההכנה:

חותכים את הירקות ומניחים אותם בקערה, מערבבים, ממליחים, מפלפלים ומוסיפים שמן זית.

(האיור לקוח מן המוסף המקוון של אתר הארץ "גלריה", <http://www.haaretz.co.il/gallery/recipes/salads>)

סלט שהוכן על פי המתכון שלעיל מכונה סלט בריא. מדוע? ציין שני נימוקים לביסוס דברייך על פי הקטע הנלווה בעמוד 4, "כוח הצבע". (6 נקודות)

.6

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

פרק שני – אוצר המילים והמשמעים; שם המספר

(26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 7-10.

אוצר המילים והמשמעים

(21 נקודות)

7. לפניך קטע העוסק במילה **בְּרִיא**.
קרא אותו, וענה על השאלה אחריו.

מה זה **בְּרִיא** בעברית?

כמו שקרה למילים עתיקות רבות, גם המילה "בריא" שינתה את משמעותה במרוצת הדורות. האזכור הראשון שלה בתנ"ך הוא בחלום של פרעה מלך מצרים. הכתוב מספר על פרעה, החולם שהוא עומד על שפת היאור: וְהִנֵּה מִן הַיָּאֵר עֹלֹת שְׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מֵרָאִה וּבְרִיאוֹת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ: וְהִנֵּה שְׁבַע פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלֹת אַחֲרֵיהֶן מִן הַיָּאֵר רָעוֹת מֵרָאִה וַדְּקוֹת בָּשָׂר (בראשית מא, ב-ג). היופי והבריאות של שבע הפרות הראשונות עומדים בניגוד גמור לכיעור ולרזון של שבע הפרות האחרות – רזון ולא מחלה.

חלום הבלהות נמשך: וְהִנֵּה שְׁבַע שְׁבָלִים עֹלֹת בְּקֶנֶה אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטֹבוֹת: וְהִנֵּה שְׁבַע שְׁבָלִים דְּקוֹת וְשָׂדוּפֹת קָדִים צִמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן: וַתִּבְלַעְנָה הַשְּׁבָלִים הַדְּקוֹת אֶת שְׁבַע הַשְּׁבָלִים הַבְּרִיאוֹת וְהַמְּלֵאוֹת (בראשית מא, ה-ז). גם כאן הניגוד הוא בין "בריא" לבין "דק". בעברית עתיקה בריאות הייתה תוצאה של שובע. הבריא הוא שמן. רק בלשון המשנה קיבלה המילה "בריא" משמעות הפוכה למילה "חולה".

מעובד על פי סירקיס, רפי [2005]. **אנשים, ישראל**, המדריך לחברה הישראלית, מתוך האתר <http://www.peopleil.org>, אוחר בתאריך 28/12/2011

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

- א. במסגרת שלפניך נתונה המילה "בריא" במתכונת הדומה לערך במילון. השלם את המידע החסר במסגרת בעזרת הקטע "מה זה **בְּרִיא** בעברית?" (בעמוד 10). (7 נקודות)

בְּרִיא
* חלק דיבור: _____
* מין דקדוקי: _____
הגדרה 1: _____
דוגמה: _____
מקור הדוגמה: _____
הגדרה 2: _____
מקור ההגדרה: _____

- ב. במילון **אבן שושן** יש הגדרות נוספות למילה "בריא".
- (1) טוב לבריאות: "במעיינות ותהומות טובים ובראים" (רש"י במדבר יג, ט).
 - (2) ברי, וְדָאי: "אם טהורה את, דְּבְרִיא לך שאת טהורה" (ירושלמי סוטה טז, ד).
 - (3) חזק, מוצק: "בכתל רעוע... בכתל בריא" (בבא קמא ל.).
- הקף את ההגדרה המתאימה ביותר למשמעות המילה "בריא" שבמאמר I? (2 נקודות)

8. א. כתוב הגדרה על דרך הניגוד למילה "סִפְּצִיפִּי" (מאמר I, שורה 11). (2 נקודות)

- ב. מהו הפירוש של המילה "אוֹצְרִים" (קטע נלווה למאמר II, שורה 4), על פי הקשרה בטקסט?

- הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)
- (1) מבריאים
 - (2) צובעים
 - (3) מאחסנים
 - (4) נותנים

9. א. הצירוף "זַעַת אֶפֶיךָ", הלקוח מן הפסוק "בְּזַעַת אֶפֶיךָ תֹאכַל לֶחֶם" (במאמר I שורה 45), נמצא במילון בערך זַעָה.

(1) מהו הפירוש המוצע במאמר I לצירוף זה?
(3 נקודות)

(2) איזו הנחיה מן ההנחיות של הרמב"ם מתאימה לצירוף בְּזַעַת אֶפֶיךָ? נמק את תשובתך. (3 נקודות)

ב. "על מאכלים אלה נכתבו תְּלִי תלים של אמירות, פירושים, ואפילו אגדות ומעשיות".
(מאמר I, שורות 13-14)

הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

פירוש הצירוף תְּלִי תלים במשפט זה הוא:

- (1) שפע וריבוי (3) דעות קדומות
(2) משמעות עתיקות (4) הסברים משכנעים

שם המספר (5 נקודות)

10. א. לפניך שלושה מספרים מודגשים, כתוב אותם במילים (אין צורך לנקד).
(3 נקודות)

במתכון בריאות לסלט נכללים הרכיבים האלה:

13 עלי חסה:

3 גזרים:

2 שיני שום:

ב. במשפטים (1)-(2) שלפניך הקף את הצורה הנכונה של שם המספר.
(2 נקודות)

(1) במחקר שפורסם בכתב עת אמריקני השתתפו חמש מאות ארבעים

ושמונה / חמש מאות ארבעים ושמונה ילדות וילדים בני 12.

(2) על פי המחקר, חמישים ושישה / חמישים ושש אחוז מן הפרסומות

נועדו לחשוף את הקהל למוצרי המזון.

פרק שלישי — תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (11-14) וארבע מתחום מערכת הצורות (15-18).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר או מתחום מערכת
הצורות או משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה — 6 נקודות).

תחביר

11. לפניך קטע מוויקיפדיה על הרמב"ם. קרא אותו, וענה על המטלה שאחריו.

הרמב"ם, רבי משה בן מימון, המכונה "הנשר הגדול", חי בין השנים 1138-1204.

את יסודות השכלתו רכש הרמב"ם מאביו שהשפיע עליו
רבות. במשך שנים רבות הוא הנהיג את הקהילה
היהודית שבקהיר. את ידיעותיו הרפואיות שאב הרמב"ם
מהספרות הקדומה. הוא נחשב לאחד מטובי הרופאים
שפעלו בקהיר בתקופתו. הרמב"ם אימץ שיטת טיפול
שכללה תכנית תזונה לפני מתן תרופות.

(האיור לקוח מהאתר <http://www.tipo.co.il/zone/index.asp?zone=93593561713386>)

העתק מהקטע את כל המשפטים הפשוטים, וציין בכל אחד מהם את הנושא ואת הנשוא.

12. לפניך שני משפטים מורכבים II-I. קרא אותם, וענה על הסעיפים א-ג.

- א. תחם את הפסוקית בכל משפט.
ב. ציין מהו הקשר הלוגי בכל משפט.
ג. כתוב בכל משפט מילת קישור אחרת במקום מילת הקישור הקיימת, בלי לשנות את משמעות המשפט ואת סוגו התחבירי.

I. **גם אם לא מתאמנים בחדר הכושר השרירים מתכווצים.**

_____ הקשר הלוגי במשפט:
_____ מילת קישור אחרת:

II. **הגישו לילדים ירקות ופירות כשהם צופים בטלוויזיה!**

_____ הקשר הלוגי במשפט:
_____ מילת קישור אחרת:

13. א. לפניך שתיים מהנחיותיו של הרמב"ם. כתוב אותן כפנייה ישירה לנמען.

- (1) לעולם לא יאכל אדם אלא כשהוא רעב.
(2) לא יאכל אדם, עד שילך קודם אכילה.

ב. לפניך קטע ממאמר I. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

הלחם מוזכר בתנ"ך מאות פעמים. חזרות אלה מעידות על מעמדו של הלחם כמזון בסיסי.

העתק מן הקטע ארבע מילים המשמשות משלים שם.

14. א. לפניך שתי דרכים לניתוח משפט ולתחימתו, אך רק דרך אחת נכונה.

I. מסקר על הרגלי ארוחת הבוקר | עולה כי 68% מן הישראלים מתחילים את

היום בארוחת הבוקר.

II. מסקר על הרגלי ארוחת הבוקר עולה | כי 68% מן הישראלים מתחילים את

היום בארוחת הבוקר.

(1) קבע את סוג המשפט: _____

(2) הקף את המשפט שהתחימה בו נכונה.

(3) עמוד על ההבדל מבחינה תחבירית בין שתי התחימות המסומנות.

ב. לפניך משפט ובו מודגש הצירוף "ארוחת הבוקר" פעמיים.

כתוב מעל כל צירוף מודגש את תפקידו התחבירי.

מסקר על הרגלי ארוחת הבוקר עולה כי 68% מן הישראלים מתחילים את היום

בארוחת הבוקר.

מערכת הצורות

15. א. לפניך הוראות להכנת סלט בריא.
 בטור הימני בטבלה מנוסחות הוראות שהפעלים בהן כתובים בדרך המקובלת בימינו.
 שני הטורים האחרים משקפים את צורות הפועל כפי שנהגו להשתמש בהן בעבר
 בניסוח הוראות.
 השלם את הפעלים במקומות הריקים (הלבנים) בטבלה לפי ההוראות.

שים לב: נקד את האות הראשונה של צורות הציווי.

פועל בבינוני	צורת ציווי נוכחת באותו בניין	שם הפועל באותו בניין
מְפַרְדִּים את עלי החסה.		
מְצַנְנִים במקרר.		
מְבַשְּׁלִים את הסלק ומקלפים אותו.		
חוֹתְכִים את הסלק לקוביות קטנות.		
מְעַרְבְּבִים את כל המרכיבים.		
מְגִישִׁים מיד.		

- ב. הקף את צורת העתיד של השורש פ-ר-ד בבניין נפעל, בגוף נסתרים.

(1) יִפְרִידוּ (2) יִפְרְדוּ (3) נִפְרְדִּים (4) נִפְרִיד

16. א. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים (1)-(2) שאחריהם.

I. לאחר ש הִתְאַמְנָתָם בהכנת מאכלי בריאות,

II. הִתְאַמְנָתָם את המתכון לטעמים של הסועדים.

(1) הִתְאַמְנָתָם: שורש _____; בניין _____

(2) הִתְאַמְנָתָם:

התפקיד של התי"ו הראשונה _____

התפקיד של התי"ו השנייה _____

ב. לפניך משפט ממאמר II. קרא אותו, וענה על הסעיפים (1)-(3) שאחריו.

במחקר שנערך בארצות-הברית ופְּרָסָם בכתב עת לרפואת ילדים,

נִבְדָּק שיעור הצפייה של ילדים בטלוויזיה בהשוואה לשיעור צריכת ירקות ופירות על ידם.

(1) א. פְּרָסָם: שורש _____; בניין _____

ב. נִבְדָּק: שורש _____; בניין _____

(2) מה מְשׁוֹתֵף לפעלים המודגשים מבחינת מְשַׁמְעוֹת הַבְּנִינִים?

(3) נהוג להשתמש בפעלים במשמעות זו (שציינת בסעיף 2) כדי:

הקף את התשובה הנכונה.

(1) להתמקד בפעולה

(2) להביע קרבה לקורא

(3) להדגיש את מבצע הפעולה

(4) להבהיר את הנאמר

17. לפניך משפטים IV-I, ובהם מילים מודגשות. קרא אותם, וענה על הסעיפים א-ג שאחריהם.

- I. יש לאוכל מקום **נכבד** במקורותינו.
- II. חכמי הדורות כתבו על מוצרי מזון ועל מנהגי אכילה בהקשר ה**בריאותי** וה**רפואי**.
- III. הרופא ה**יהודי המפורסם** ביותר בכל הדורות הוא הרמב"ם.
- IV. לפני הארוחה כדאי לעסוק בפעילות **גופנית**.

א. מה משותף לכל המילים המודגשות מבחינת חלק ה**דיבור**?

ב. מה משותף למילים **נכבד**, **מפורסם** מבחינת דרך התצורה?

ג. במה שונות המילים המודגשות בסעיף ב מן המילים **בריאותי**, **רפואי** (במשפט II) מבחינת דרך התצורה?

18. א. בקטע הנלווה בעמוד 3 (שורות 9-10) מוזכרים שלושה שמות בעלי צורן סופי דומה:

סְפִיגָתָן , אֶשְׁלָגָן , סִידָן

איזה שם יוצא דופן מבחינת תפקיד הצורן הסופי? **נמק** את בחירתך.

ב. לפניך טבלה ובה שני טורים א-ב. בטור א – שמות בעלי צורן סופי. מול כל אחד מהשמות בטור א נתונים שלושה שמות בטור ב שגם להם צורן סופי.

טור א	טור ב
(ערך) תְּזוּנָתִי	מְזוֹנוֹת; מְסַדֶּרֶת; שְׁאֵלוֹן
יְלָדִים	כְּתִיבָהֶם; אֲמִירָקָנִי; חִיּוּבִי
הוֹרִיָּהֶם	תְּזוּנָאִי; נוֹכַחִי; הִנְחִיּוֹת

בכל שורה, הקף את המילה **בטור ב** שתפקיד הצורן הסופי שלה זהה לתפקיד הצורן הסופי של המילה בטור א.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

/בהמשך דפי טיוטה/

